

7.5.2020

Kilpailukykyinen ja reilu kiertotalous – Mitä se on?

Marleena Ahonen, Kiertotalouden asiantuntija, Sitra

Missä mennään, Suomi?

-
- Maailman ensimmäinen tiekartta kiertotalouteen lanseerattiin 2016 Sitran johdolla
 - Suomen edelläkävijäasema on tunnustettu kansainvälisesti. Kilpailu parhaista ratkaisuksista kiristyy kuitenkin koko ajan – ei ole itsestään selvää, että pelissä pysytään mukana.

Kunnissa ja kaupungeissa

edistetään merkittäviä kiertotaloushankkeita.

Valtionhallinnossa

aloitteita on syntynyt esimerkiksi liikkumisen palveluiden ja ravinnekierron käytön edistämiseen liittyen, mutta poikkileikkaaville hallinnollisille toimenpiteille suuri tarve.

Yritykset

ovat aktivoituneet toteuttamaan kiertotalousratkaisuja, mutta kokonaisvaltaisen muutoksen merkkejä on vasta muutamalla sektorilla.

***Kiertotalous* on tulevaisuuden
talousmalli, jossa luonnonvaroja
kulutetaan maapallon
kantokyvyn rajoissa.**

You have the right to
own nothing.

Miten tehdä siirtymästä kiertotalouteen reilu ja osallistava? Miten voimme samalla taata kilpailukykyämme?

Reilu siirtymä –
Kenenkään ei pidä
yksin kantaa taakkaa
siirtymästä, joka
hyödyttää kaikkia

KILPAILUKYKYINEN JA REILU KIERTOTALOUS

Visiona vauhdikas ja reilu siirtymä kilpailukykyiseen kiertotalouteen

Aikaa marraskuusta 2019 kesäkuuhun 2022

Tekijöinä Sitran Kilpailukykyinen ja reilu kiertotalous –tiimi sekä kymmenet kumppanit Sitrasta ja ulkopuolelta

Tavoitteena

- 1) Tunnistaa ja ehdottaa ratkaisuja kiertotalouden reilun siirtymän toimeenpanemiseksi.
- 2) Ymmärtää digitalisaation ympäristövaikutuksia
- 3) Tukea yritysten ja rahoittajien kiertotalousinnovaatioita
- 4) Vauhdittaa globaalia siirtymää kiertotalouteen yhdessä mm. Suomen hallinnon ja kaupapolitiikan kautta.

Käytännössä mm. kiertotalousrahasto Afrikan kehityspankkiin, kiertotalouden työllisyysvaikutuksia käsittelevä selvitys ja digitalisaation ympäristövaikutuksia koskevat selvitykset.

Hyviä hommia!

SITRA

Mitä tarkoittaa kiertotalouden sosiaalinen ulottuvuus?

Reilun siirtymän sosiaalinen ulottuvuus liittyy esimerkiksi

- **Työllisyyteen** (kiertotalous luo uusia työpaikkoja, mutta toisaalla menetämme työpaikkoja ja toisaalta työ muuttuu)
- **Koulutukseen** (työvoiman uudelleen koulutus muuttuvilla aloilla, koulutus uudennlaisiin työpaikkoihin)
- **Osallistumiseen ja tasa-arvoon** (päättöksenteko, muuttuva yhteiskunta)
- **Julkiseen terveydenhuoltoon** (positiiviset vaikutukset terveyteen, siirtymän riskit)
- **Digitalisaatioon** (jakamistalous voi luoda epätasa-arvoa, työn murros)

Social opportunities

- New business models that observe circular economy principles can create jobs because products are increasingly offered as services.
- Growth in the national economy and export increases society's tax income and allows the allocation of more resources to education and healthcare.
- Sharing products and services rather than owning them will ensure more equal availability and provides savings for households.
- Product as a service concepts can improve the customer's service experience as the seller becomes responsible for ownership-related maintenance.
- Sharing products and services increases the sense of community and reduces loneliness locally and globally.

REILU SIIRTYMÄ KIERTOTALOUTEEN

Psst.. Sitra selvittää kiertotalouden työllisyysvaikutuksia Suomessa.

Kiertotalous on mahdollisuus rakentaa oikeudenmukainen talousmalli, josta hyötyy yhä useampi.

Reilu siirtymä täytyy kuitenkin ihan ensimmäiseksi määritellä yhdessä:

- Miten hyödyt ja haitat jaetaan toimialojen, alueiden ja ammattilaisten kesken?
- Ketä siirtymän suunnittelussa kuullaan, miten tehdään kompromisseja reiluudesta?

Kiertotalouden työllisyysvaikutuksia

Työpaikkoja syntyy kierrätetyn raaka-aineen käsittelyyn sekä uusien liiketoimintamallien pariin (ml. jakamistalous, korjauspalvelut).

Työpaikkoja häviää fossiilisten raaka-aineiden primäärituotannosta

Elinikäisen oppimisen tärkeys korostuu murroksessa.

Tarvitsemme osaajia, jotka osaavat soveltaa kiertotalouden liiketoimintamalleja, esimerkiksi palvella asiakkaita, käsitellä kierrätettyjä raaka-aineita sekä huoltaa tai korjata tuotteita.

Lähteet:

1 Sitra & IISD, 2020: The circular economy and inclusive employment in Finland
2 Circle Economy, 2019: Why employers should care about the circular economy
3 Carola Guyot Phung, 2019: Implications of the circular economy and digital transition on skills and green jobs in the plastics industry, Field Actions Science Reports

Arvioita kiertotalouden liiketoimintapotentiaalista

+4,5 biljoonaa
dollaria

Globaali talouden lisätuotos
vuoteen 2030 mennessä¹

+25 biljoonaa
dollaria

Globaali talouden lisätuotos
vuoteen 2050 mennessä¹

1,8 biljoonaa
euroa

Nettohyöty Euroopalle
vuoteen 2030 mennessä³

600 miljardia
euroa

Säästöt EU-maissa toimiville
yrityksille⁴

2-3 miljardia
euroa

Vuosittainen
liiketoimintapotentiaali
Suomessa kuudella
sektorilla²

Lähteet:

¹ Lacy & Rutqvist, 2015. Waste to Wealth. Accenture Strategy.

² Sitra & McKinsey, 2015. The opportunities of a circular economy for Finland.

³ Sitra & Gaia Consulting, 2015. The economic value and opportunities of nutrient cycling for Finland.

⁴ Ellen MacArthur Foundation, 2015. Growth within: a circular economy vision for a competitive Europe.

⁵ European Commission, 2015. Circular economy package.

Mitä nyt pitää tehdä?

1. **Panostaa kiertotaloutta tukevaan elinikäiseen oppimiseen.**

Näin varmistamme, että kiertotalouden ratkaisuille riittää osaava työvoimaa, ja että työntekijät voivat siirtyä uusiin tehtäviin jouhevasti.

2. **Varmistaa, että kiertotalouden työpaikat ovat ihmisarvoa kunnioittavia.**

Uudenlaiset liiketoimintamallit luovat uudenlaista työtä ja työnteon malleja. Kiertotalouden työmarkkinat tulee suunnitella sosiaalisesti kestäviksi alusta alkaen.

3. **Otaa kaikki mukaan muutoksen suunnitteluun** – myös esimerkiksi heikossa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt sekä tuotantomaiden työntekijät.

Kunnilla ja kaupungeilla on tärkeä rooli kiertotalouden edistämisessä

STRATEGIA & JOHTAMINEN:
Kiertotalouteen sitoutuminen

KIERTOTALOUDEN MARKKINAT:

Julkiset hankinnat

Kiertotalousrahoitus

Yritykset

OPERATIIVINEN TASO: Kiertotalous kunnan tehtävissä

Ruokajärjestelmä

Liikkuminen

Jätehuolto & kierrätys

Rakentaminen & Infra

Avoin kategoria

KUNTALAISTEN KIERTOTALOUSTIETOISUUS JA-KASVATUS

SITRA

**Kuntien
kiertotaloustärpit**
Kuntaliiton sivuilla

**Kuntien
kiertotalouden
kiinnostavimmat**
Sitran sivuilla

SYKE ja Motiva
lisäävät hyvien
käytäntöjen jakoa
kuntaverkostoissa

**KEINOn avulla
Julkiset hankinnat**
vauhdittamaan
kiertotaloutta

**Kuntaliiton ja
SYKEN Vuoden
kiertotalouskunta**
-kisa

**Alueelliset
kiertotalouskokeilut**
kuten Espoon Kera
tarjoavat yrityksille
referenssejä

MAINOS!

Hakuaika auki
pe 8.5. klo 16 saakka.

Hakijana kunnat tai
kuntayhtymät.

Sitra valitsee
enintään yhteensä 10
hanketta
rahoitettavaksi.

Avasimme ideakilpailun kuntien ja
kuntayhtymien hankkeille, jotka luovat
Kesätöitä kiertotaloudesta.

Etsimämme hanke voi
olla uusi toimintamalli tai
palvelu, oivaltava kampanja,
viestintäkonsepti tai
tempaus, joka edistää
kiertotaloutta kuntalaisten
keskuudessa.

SITRA

HYVÄÄ HUOMISTA, SUOMI!

You have the right
to own nothing.

sitra.fi | seuraavaera.fi
@sitrafund

SITRA